

Sonkajärven yhtenäiskoulun valinnaisaineopas 2025 – 2026

Valinnaisaineiden sekä taide- ja taitoaineiden valinnaisten toteutus ja tarjonta.

Sisältö:

1. Johdanto: valinnaisaineiden sekä taide- ja taitoaineiden valinnaisten aineiden toteutuminen ja arviointi Sonkajärven yhtenäiskoulussa.
  - a. Taide- ja taitoaineiden valinnaiset aineet
  - b. Muut valinnaiset aineet

2. Alakoulun valinnaisaine: arjen taidot

3. Yläkoulun valinnaisaineet
  - a. 7.-luokan taide- ja taitoaineiden valinnaiset (V)
  - b. 8.- ja 9.-luokan pitkät (V) valinnaiset
  - c. 8.- luokan lyhyet valinnaiset (W)
  - d. 9.-luokan lyhyet valinnaiset (W)

1. Johdanto: valinnaisaineiden sekä taide- ja taitoaineiden valinnaisaineiden toteutumisen ja arvioinnin yhtenäiskoulussa.

A. TAIDE-JA TAITOAINEIDEN VALINNAISET AINEET (V-valinta)

Koulumme taide- ja taitoaineiden valinnaisia aineita opiskellaan 7.-luokalla 1 vuosiviikkotunti ja 8.- ja 9.-luokilla 4 vuosiviikkotuntia.

7.-luokalla 1 vvt

7.-luokalla valitaan yksi taide- ja taitoaineiden valinnainen. Vaihtoehtoina ovat **kuvataide ja liikunta.**

7.-luokan V-valinta arvioidaan osana yhteisiä kuvataiteen tai liikunnan opintoja.

8.–9.-luokalla 4 vvt

8.–9.-luokan taide- ja taitoaineiden valinnaiset toteutetaan ns. pitkinä valinnaisina. Yksi pitkä valinnaisaine on kahden vuosiviikkotunnin laajuinen. Oppilaat valitsevat kaksi pitkää valinnaista 8.- ja 9.-luokille oheisista vaihtoehdoista:

- Musiikki
- Kuvataide
- Käsityö: kovat materiaalit
- Käsityö: pehmeät materiaalit
- Kotitalous
- Liikunta

Pitkät V-valinnaiset arvioidaan numeroarvosanalla. Mikäli oppilas opiskelee kyseisiä aineita taide- ja taitoaineiden valinnaisena 7.-luokan jälkeen, päivittyy 7.-luokan arvosana siten, että 9.-luokan päättötodistukseen tulee aineesta ainoastaan yksi arvosana. Mikäli oppilas ei enää opiskele näitä aineita 7.-luokan yhteisen pakollisen opiskelun jälkeen, jää 7.-luokan arvosana voimaan päättötodistukseen.

Päättötodistukseen merkitään oppilaan suorittama vuosiviikkotuntimäärä kyseisessä oppiaineessa vuosiluokilla 7-9.

B. MUUT VALINNAISET AINEET (W)

Valinnaisten aineiden oppimäärä on yhteensä 9 vvt vuosiluokilla 1–9. Valinnaiset aineet ovat joko syventäviä tai soveltavia.

Sonkajärven yhtenäiskoulussa valinnaiset aineet jakautuvat seuraavasti:

- 6.-luokalla 1 vvt
- 8.-luokalla 2x2 yhden vuosiviikkotunnin laajuista valinnaista
- 9.-luokalla 2x2 yhden vuosiviikkotunnin laajuista valinnaista

8.-luokan lyhytvalinnoista valitaan kaksi seuraavista:

Syventävät:

- MUSIIKKI: Bändikurssi
- KUVATAIDE: Mediakurssi
- LIIKUNTA: Lihaskunto ja liikeilmaisu
- KÄSITYÖ KOVAT MATERIAALIT: Arjen teknologia
- KÄSITYÖ PEHMEÄT MATERIAALIT: Muoti ja sisustus

Soveltavat:

- E-SPORT
- SAKSA
- TUKIOPPILASTOIMINTA

9.-luokan lyhytvalinnoista valitaan kaksi seuraavista:

Syventävät:

- MUSIIKKI: Bändikurssi
- KUVATAIDE: Mediakurssi
- LIIKUNTA: Lihaskunto ja liikeilmaisu
- KÄSITYÖ KOVAT MATERIAALIT: Arjen teknologia
- KÄSITYÖ PEHMEÄT MATERIAALIT: Muoti ja sisustus

Soveltavat:

- Historia ja elokuva
- MIELIKUVIS
- Leivonta

W-valinnaiset aineet arvioidaan suoritusmerkinnällä. Syventävien lyhytvalintojen kautta oppilaan on kuitenkin mahdollista yrittää korottaa sen taide- ja taitoaineen arvosanaa, josta se on johdettu, eli joka on sen ns. "emoaine" (esim. bändikurssin kautta voi yrittää korottaa musiikin arvosanaa).

2. Aikoulu n val i nnai sai ne

Seuraavista aineista valitaan kaksi mieluisinta. Kaksi eniten valintoja saanutta ainetta toteutetaan 6. luokalla.

Valinnaisaineen laajuus on yhteensä 1 vuosi viikkotunti ja se arvioidaan suoritusmerkinnällä.

- **Tieto- ja viestintätekniikka ja media**

Tvt:n perusteita, monilukutaitoa sekä median tuottoa eri tavoin

- **Ilmaisu ja draama**
Tutustutaan draaman eri keinoihin, harjoitellaan puheilmaisua ja valmistetaan esityksiä
- **Liiku ja pelaa**
Liikutaan monipuolisesti sekä pelataan erityyppisiä pelejä
- **Kouluorkesteri**
Tuotetaan soitto- ja lauluesityksiä vuodenkierto huomioiden
- **Arjen taidot ja kotitalous**
Kotitalouteen ja oman elämänhallintaan liittyvää toimintaa

3. Yl äkoul un val i nnai sai neet

a. 7. -luokan Valinnaisaineiden sisällöt

Pallopelit ja liikuntaleikit

7. -luokan valinnaisessa liikunnassa opitaan liikkumis- ja yhteistyötaitoja yleisimpien pallopelien ja liikuntaleikkien avulla.

Seiskan valinnainen kuvataide

7.-luokan valinnaisessa kuvataiteessa kehitetään luovuutta ja omaa ilmaisua erilaisia tekniikoita kokeilemalla.

Sisällöissä pyritään myös valitsemaan tekniikoita ja työtapoja oppilaiden omat kiinnostuksen kohteet ja ehdotukset huomioon ottaen.

Valinnaiskurssin tavoitteena on oman luovuuden, tyylin ja tekemisen tapojen löytäminen, kehittäminen ja vahvistaminen, sekä yhteisen kuvataiteen sisältöjen syventäminen.

7. luokan valinnaisaineet arvioidaan osana kyseisen oppiaineen yhteisiä opintoja.

b. 8. ja 9. -luokan pitkät (V) valinnaiset

PITKÄT VALINNAISET (V)

8.- ja 9. -luokkia varten 2 h/vko

Valitaan KAKSI taide- ja taitoainetta 8.- ja 9.-luokkia varten.

Valinnat ovat sitovia.

Arviointi 4–10.

Valittavana seuraavat pitkät valinnaisaineet. Tarkemmat kuvailut lopussa:

- Musiikki
- Kuvataide
- Käsityö: kovat materiaalit
- Käsityö: pehmeät materiaalit
- Kotitalous
- Liikunta

MUSIIKKI

Sisältöä: Musiikissa syvennetään omia musiikin perustietoja ja -taitoja. Tavoitteena on oman osaamisen ja musiikillisen ilmaisun laajentaminen ja rikastaminen. Tutustutaan eri kevyen musiikin lajeihin niin ulkomaisiin kuin kotimaisiin sekä maailman musiikkiin

sekä kuunnellen että osana harjoitettavaa soitto- ja lauluohjelmistoa. Oppilas voi vahvistaa oman vapaavalintaisen ja yksilöllisen soittimen hallintataitoja. Harjoitellaan miksausta ja PA-laitteiden käyttöä.

Tutustutaan myös musiikkiteatterin lajeihin ja musiikkielokuvaan. Käydään konserteissa mahdollisuuksien mukaan.

Työtapa: Harjoitellaan soittamaan ja laulamaan yksin ja/tai ryhmässä, kuuntelu, omien sävellysten teko erilaisia sävellysohjelmia hyväksi käyttäen, konserttikäynnit, ohjattua ja itsenäistä ryhmäsoittoa, loppuyö joko yksin tai ryhmässä, esitettävän ohjelmiston harjoittelua, esiintymisiä mahdollisuuksien mukaan ja musiikkielokuvan tai -teatterin katsominen.

KUVATAIDE

Laaja-alainen tehokurssi sinulle, joka olet kiinnostunut kuvataiteesta. Pitkässä valinnaisaineessa käydään läpi kaikki keskeiset kuvantekotavat ja syvennetään kuvataiteen tuntemusta.

Työskentelyä pyritään toteuttamaan soveltuvin osin oppilaiden kiinnostuksen mukaan yksilö- tai ryhmätyönä. Oppilas tutustuu tehtävien yhteydessä kuvataiteeseen, arkkitehtuuriin ja muotoiluun ennen ja nyt.

Sisältö 8.lk:

Syksy

Grafiikan ja piirustuksen kurssi; erilaiset piirtimet hiilestä hiusterään sekä erilaiset grafiikan tekniikat (painotyöt): monotypia, kohopaino, syväpaino. Keskitytään luonnosteluun, sommitteluun, hahmottumiseen, tekstuuriin, kolmiulotteisuuden kuvaamiseen.

Kevät

Plastisen sommittelun kurssi; keramiikka ja saven käsin rakennuksen perustekniikat sekä kuvanveisto reliefistä veistokseen ja monumentteihin materiaaleina savi, kipsi sekä muut rakenteluun soveltuvat materiaalit. Keskitytään muovailuun, kolmiulotteisuuteen, volyymiin ja tekstuuriin sekä erilaisten materiaalien hallintaan ja niiden luonteenomaiseen ilmaisuvoimaan.

Sisältö 9.lk:

Syksy

Maalauskurssi. Maalataan akvarellein, peitevärein, öljyvärein. Opiskellaan eri maalausmateriaalien tekniikoita myös taiteilijoiden ja aikakausien maalaustapoja esimerkkeinä käyttäen sekä omakohtaista värienkäyttöä. Mukana luonnostelu, sommittelu.

Kevät:

”Ryhmän oma” –kurssi: ryhmä voi valita haluamansa kuvantekotavan ja yhteisen aiheen, johon koko ryhmän voimin keskitytään (esim. valokuva, ympäristötaide, tilataide, elokuva jne.). Lisäksi kukin oppilas tekee 9. lk:n aikana oman päättötyönsä, jossa voi keskittyä itselle rakkaaksi tulleeseen kuvantekotapaan.

KÄSITYÖ: KOVAT MATERIAALIT

Sisältöä: Tutustutaan tuotesuunnittelun ja valmistuksen perusteisiin. Kokonaisen käsityöprosessin toteutus (ideointi, suunnittelu, valmistus, arviointi)

Suunnittelu

Suunnitteluun perehtyminen / myös tietokonepohjaiset suunnitteluohjelmat.

Puutyöt

Oppilas suunnittelee ja ideoi omat tuotteensa. Eri materiaalien yhdistäminen ja kokeileminen. Puuntyöstökoneisiin syventyminen monipuolisesti.

Metallityöt

Hitsausmenetelmiin perehtyminen. Eri materiaalien tuntemus, niiden työstömenetelmät / koneet / laitteet. (Suorita Hitsaus-merkki: Mig-, Puikko-, Kaasu-, Piste-hitsi)

Pintakäsittely

Eri pintakäsittelytekniikat

Elektroniikka

Led-valaistus ja äänentoisto. Elektroniikkaa soveltaen puu- / metallitöihin.

KÄSITYÖ: PEHMEÄT MATERIAALIT

Sisältö: Käsitöiden tekeminen on tutkivaa ja kokeilevaa toimintaa ja siinä tärkeitä ovat luova itseilmaisuus ja ongelmanratkaisu. Valinnaisaineessa on tarkoitus toteuttaa oppilaan omien ideoiden ja toiveiden pohjalta tuotteen suunnittelu- ja valmistusprosessi sekä dokumentoida se tarkoituksenmukaisin menetelmin.

Tarkoituksena on soveltaa ja vahvistaa jo opittuja (mm. ompelu, neulonta, kutominen, virkkaus, kirjonta, värjääminen, painaminen, huovutus) itselle mieluisia tekstiilityön menetelmiä, mutta myös kokeilla uusia menetelmiä ja keksiä omia ratkaisuja esiin tulevissa haasteissa.

Valinnaisaineessa pyritään tarjoamaan mahdollisuus myös yhdistää kovia ja pehmeitä materiaaleja ja käyttää sekä tekstiili- että teknisen työn menetelmiä. Kurssin lopullinen sisältö suunnitellaan oppilaiden kanssa.

Käsitöitä toteutetaan yksilöllisenä, ryhmä- tai yhteisöllisenä työskentelynä.

Suunnitelmia tehdään sekä käsin että tietotekniikan avulla. Käsitöissä pyritään valmistamaan laadukkaita ja toimivia ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita.

Käsityöhön tutustutaan myös esimerkiksi vierailemalla paikallisissa yrityksissä ja näyttelyissä.

Kurssi arvostellaan numerolla ja arviointiperusteet käydään yhdessä läpi.

KOTITALOUS

Sisältöä: Kehitetään edelleen ruoanvalmistuksen ja leivonnan perustaitoja ja -tietoja. Laajennetaan elintarvikkeiden tuntemusta. Perehdytään erikoisruokavalioihin sekä viihtyisään asumiseen. Tutustutaan kansalliseen ja kansainväliseen ruokakulttuuriin tavoitteena oppia tuntemaan ja arvostamaan myös vieraiden maiden ruokia sekä löytämään uusia makuelämyksiä. Suunnitellaan aterioita sekä perhe- ja kalenterivuoden juhlia.

Työtapoja: Käytännön työskentelyä yksilö- ja paritehtävinä. Ryhmätyönä ateria- ja juhlasuunnitelmien soveltamista käytännössä. Oman asunnon suunnittelutehtävä.

LIIKUNTA

Sisältöä: Kurssi sopii kaikille, jotka ovat kiinnostuneita liikunnasta ja haluavat oppia uusia ja syventäviä taitoja positiivisella asenteella. Oppilaiden osaamista laajennetaan ja syvennetään monipuolisesti liikkuen ja uutta kokeillen. Kurssilla syvennetään perustaitoja lajeissa, jotka ovat jo tuttuja perusopetuksesta, mutta tutustutaan myös uusiin ryhmän kiinnostuksen mukaan.

Työtapoja: Kurssi sisältää mm. seuraavaa:

- pallopelejä ulkona ja sisällä, liikuntaleikit, perinnepelit
- jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä voimistelu
- harjoitteita voiman, nopeuden, kestävyuden ja liikkuvuuden arvioimiseksi ja kehittämiseksi
- liikuntatehtäviä myönteisen minäkäsityksen tukemiseksi, pari- ja ryhmätehtäviä sosiaalisuuden kehittämiseksi
- tietoa harrastusmahdollisuuksista ja toimintatavoista eri liikuntamuodoissa
- mahdollisuuksien mukaan retkiä ja uusiin lajeihin tutustumista

Oppilaiden toiveita huomioidaan sisältöjen suunnittelussa.

c. 8. -luokan lyhyt valinnainen (W)

LYHYT VALINNAINEN

2 tuntia viikossa puolikkaan lukuvuoden verran.

Valitaan KAKSI lyhyttä valinnaista 8.-luokkaa varten.

Arviointi S eli suoritettu merkintä. Syventävissä valinnaisissa mahdollisuus emoaineen arvosanan korottamiseen.

Valittavana seuraavat lyhyet valinnaiskurssit. Tarkemmat kuvailut lopussa:

Syventävät:

- MUSIIKKI: Bändikurssi
- KUVATAIDE: Mediakurssi
- LIIKUNTA: Lihaskunto ja liikeilmaisu
- KÄSITYÖ KOVAT MATERIAALIT: Arjen teknologia
- KÄSITYÖ PEHMEÄT MATERIAALIT: Muoti ja sisustus

Soveltavat:

- E-SPORT
- SAKSA
- TUKIOPPILASTOIMINTA

MUSIIKKI: Bändikurssi

Sisältöä: Kurssilla opitaan äänenmuodostusta ja hengitystekniikkaa sekä laulamaan niin yksin kuin ryhmässä. Mahdollisuuksien mukaan opetellaan laulamaan myös moniäänisesti.

Kurssilla opitaan myös säestämään itseä tai laulajia sointusoittimin ja bändisoittimin esim. piano, ukulele, rummut tai kitara. Kurssilaiset voivat vaikuttaa itse

laluohjelmistoon. Kurssilaiset voivat esiintyä joko koulun juhlissa tai muissa tilaisuuksissa ja näin opetella myös esiintymistä yleisön edessä.

Työtapa: Laulaminen yksin ja yhdessä sekä kuuntelu. Soittaminen ja laulujen säestäminen soitin- ja bändisoittimin.

Tavoitteet: Kehittää omaa laulutaitoa ja sävelkorvaa, kehittää yhteistyötä ja itsensä ilmaisua laulujen avulla, oppii laulamaan erilaisia kappaleita ja tulkitsemaan niitä, opitaan kevyen laulun tekniikoita sekä lukemaan nuotteja. Soittamisessa on tavoite kehittyä soittajana ja oppia kuuntelemaan muita sekä laulajaa.

KUVATAIDE: Mediakurssi

Sisältö: Mediakuviuksen valinnaisessa tutkitaan monipuolisesti visuaalisen kulttuurin ilmiöitä ja ollaan aktiivisia omien julkaisuiden tekijöitä ja tuottajia. Valinnaisen aikana voidaan tehdä ja tutkia esimerkiksi animaatioita ja videoita, digipiirroksia, valokuvausta ja graafista suunnittelua. Lisäksi perehdymme mahdollisuuksien mukaan erilaisiin työkaluihin, kuten piirtopöytiin, järjestelmäkameroihin ja 3d-tulostimeen, sekä digitaalisiin sovelluksiin ja ohjelmistoihin, joita voi hyödyntää kuvan ja median tuottamisen apuvälineinä. Oppiminen tapahtuu tehden ja kokeillen, leikkiä ja huumoria unohtamatta!

Kurssilla otetaan huomioon oppilaan omat mielenkiinnon kohteet ja ideat, ja opetuksen sisältöä voidaan painottaa oppilaiden toiveiden mukaisesti. Tavoitteena on, että monipuolisten kuvallisten ja teknisten taitojen myötä oppilas osaa tuottaa sisältöä eri medioihin ja tarkastella visuaalista kulttuuria kriittisesti. Valinnaisaine vahvistaa esimerkiksi tulevaisuuden työnhaussa ja työelämässä tarvittavia mediatuotannon taitoja sekä erilaisten digitaalisten sovellusten hallitsemista.

LIIKUNTA: Lihaskunto ja liikeilmaisuus

Sisältö: Lyhyen valinnaisen pääpainopisteet ovat lihaskunnan kehittämisessä, lihashuollossa ja kehollisessa ilmaisussa. Oppilaiden on mahdollista vaikuttaa sisältöihin. Tavoitteena on itsensä kehittäminen, vastuunotto omasta tekemisestä ja ryhmän hyväksi toimiminen.

KÄSITYÖ KOVAT MATERIAALIT: ARJEN TEKNOLOGIA

Sisältöä: Opitaan peruskäsityökalujen monipuolista käyttöä tulevaa elämää varten. Kodin remontointi (ruuvaus, naulaus, poraaminen, maalaus, tasoitus, valaisimet), polkupyörän huolto (renkaan paikkaaminen, rasvaus, muttereiden kiristys). Voit myös halutessasi toteuttaa taitotasollesi sopivia käsityötuotteita.

KÄSITYÖ PEHMEÄT MATERIAALIT: MUOTI JA SISUSTUS

Sisältö: Kurssilla ideoidaan, suunnitellaan ja toteutetaan itse persoonallisia vaatteita, asusteita, koruja tai sisustustuotteita. Keskeistä on luova itseilmaisu ja ongelmanratkaisu. Kurssilla sovelletaan ja vahvistetaan aiemmin opittuja menetelmiä, mutta myös kokeillaan ja keksitään uusia toteutustapoja. Kurssilla oppilas voi myös tuunata ja korjata vanhoja tekstiilejä sekä käyttää niitä materiaaleina. Mahdollisuuksien mukaan voidaan myös yhdistää kovia ja pehmeitä materiaaleja. Kurssin lopullinen sisältö suunnitellaan oppilaiden kanssa. Suunnitelmia tehdään sekä käsin että tietotekniikan avulla. Työskentely on yksilöllistä ja ryhmätyöskentelyä. Kurssia ei arvostella numerolla, vaan siitä saa suoritusmerkinnän.

E-SPORT

Sisältö: Kurssilla tutustutaan E-urheiluun sekä järjestetään oma turnaus.

Pelaamisen lisäksi kurssilla perehdytään E-urheilijan kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Tavoitteena on myös yhdessä pohtia, miten pelaamisesta saa itselleen mukavan, rentouttavan ja hyvinvointia edistävän harrastuksen.

SAKSA

Kurssi: Tutustuminen saksan kieleen

Sisältöä: Tutustumista saksan kieleen: arkipäivän sanastoa ja kielen perusasioita. Liikkeelle lähdetään sellaisella tahdilla, että kaikki pysyvät mukana.

Työtapa: Itsenäistä, pari-, ryhmä- ja opettajajohtoista työskentelyä. Lisäksi käytämme apuna internetiä ja älylaitteita. Ryhmän halukkuuden ja taitotason mukaan verkkopohjaista opiskelua voidaan hyödyntää enemmänkin.

TUKIOPPILASTOIMINTA

Sisältöä: Haluaisitko osaksi mahtavaa tukariporukkaamme?

Tukioppilas tukee uusia seiskoja koulun aloituksessa: olet mukana ryhmäytymisessä ja pidät tukariporukalla seiskoille tunteja koulukiusaamisesta. Suunnittelet ja toteutat yhdessä muiden tukioppilaiden kanssa myös tapahtumia, jotka lisäävät kaikkien koulumme oppilaiden hyvinvointia. Toiminta on oppilaslähtöistä ja mukavaa porukalla tekemistä!

Työtapoja: Perehdymme Mannerheimin lastensuojeluliiton tukioppilastoiminnan periaatteisiin ja materiaaleihin. Opit perusasioita ryhmän ohjaamisesta, kaveritaidoista ja tapahtumien järjestämisestä.

Valinnaisaineen päätyttyä jouluna, voit hakea koulumme tukioppilaaksi ja toiminta jatkuu ilman merkittäviä oppitunteja. Yhdeksännen luokan loppuun jatkuneesta tukioppilastoiminnasta saat todistuksen, josta on hyötyä esimerkiksi työnhaussa.

Tärkeää on, että olet myönteinen, ystävällinen ja kiinnostunut auttamaan muita.

d. 9. -luokan lyhyet valinnaiset (W)

LYHYT VALINNAINEN

Lyhytvalintoja valitaan kaksi kappaletta ysiluokalle.

Arviointi S- eli suoritusmerkinnällä (korotusmahdollisuus emoaineessa).

Valittavana seuraavat lyhyet valinnaiskurssit. Tarkemmat kuvailut lopussa:

Syventävät:

- MUSIIKKI: Bändikurssi
- KUVATAIDE: Mediakurssi
- LIIKUNTA: Lihaskunto ja liikeilmaisuus
- KÄSITYÖ KOVAT MATERIAALIT: Arjen teknologia
- KÄSITYÖ PEHMEÄT MATERIAALIT: Muoti ja sisustus

Soveltavat:

- Historia ja elokuva
- Mielikuvis
- Leivonta
- Saksa (8.-luokalta jatkavat oppilaat)

MUSIIKKI: Bändikurssi

Sisältöä: Kurssilla opitaan äänenmuodostusta ja hengitystekniikkaa sekä laulamaan niin yksin kuin ryhmässä. Mahdollisuuksien mukaan opetellaan laulamaan myös moniäänisesti. Kurssilla opitaan myös säestämään itseä tai laulajia sointusoittimin ja bändisoittimin esim. piano, ukulele, rummut tai kitara. Kurssilaiset voivat vaikuttaa itse lauluohjelmistoon. Kurssilaiset voivat esiintyä joko koulun juhlissa tai muissa tilaisuuksissa ja näin opetella myös esiintymistä yleisön edessä.

Työtapa: Laulaminen yksin ja yhdessä sekä kuuntelu. Soittaminen ja laulujen säestäminen sointu- ja bändisoittimin.

Tavoitteet: Kehittää omaa laulutaitoa ja sävelkorvaa, kehittää yhteistyötä ja itsensä ilmaisua laulujen avulla, oppii laulamaan erilaisia kappaleita ja tulkitsemaan niitä, opitaan kevyen laulun tekniikoita sekä lukemaan nuotteja. Soittamisessa on tavoite kehittyä soittajana ja oppia kuuntelemaan muita sekä laulajaa.

KUVATAIDE: Mediakurssi

Mediakuvituksen valinnaisessa tutkitaan monipuolisesti visuaalisen kulttuurin ilmiöitä ja ollaan aktiivisia omien julkaisuiden tekijöitä ja tuottajia. Valinnaisen aikana voidaan tehdä ja tutkia esimerkiksi animaatioita ja videoita, digipiirroksia, verkkosivuja, valokuvausta ja graafista- ja 3d-suunnittelua. Lisäksi perehdymme mahdollisuuksien mukaan erilaisiin työkaluihin, kuten piirtopöytiin, järjestelmäkameroihin ja 3d-tulostimeen, sekä digitaalisiin sovelluksiin ja ohjelmistoihin, joita voi hyödyntää kuvan ja median tuottamisen apuvälineinä.

Oppiminen tapahtuu tehden ja kokeillen, leikkiä ja huumoria unohtamatta!

Kurssilla otetaan huomioon oppilaan omat mielenkiinnon kohteet ja ideat, ja opetuksen sisältöä voidaan painottaa oppilaiden toiveiden mukaisesti. Tavoitteena on, että monipuolisten kuvallisten ja teknisten taitojen myötä oppilas osaa tuottaa sisältöä eri medioihin ja tarkastella visuaalista kulttuuria kriittisesti. Valinnaisaine vahvistaa esimerkiksi tulevaisuuden työhaussa ja työelämässä tarvittavia mediatuotannon taitoja sekä erilaisten digitaalisten sovellusten hallitsemista.

9. luokan lyhytvalinnassa painottuu valokuvaus, valokuvassommittelu, järjestelmäkameran käyttäminen ja kuvankäsittely ja kuvanmuokkaus.

LIIKUNTA: Lihaskunto ja liikeilmaisuus

Sisältö: Lyhyen valinnaisen painopisteet ovat lihaskunnan kehittämisessä, lihashuollossa ja kehollisessa ilmaisussa. Oppilaiden on mahdollista vaikuttaa sisältöihin. Tavoitteena on itsensä kehittäminen, vastuunotto omasta tekemisestä ja ryhmän hyväksi toimiminen.

KÄSITYÖ KOVAT MATERIAALIT: Arjen teknologia

Sisältöä: Opitaan peruskäsityökalujen monipuolista käyttöä tulevaa elämää varten. Kodin remontointi (ruuvaus, naulaus, poraaminen, maalaus, tasoitus, valaisimet), polkupyörän huolto (renkaan paikkaaminen, rasvaus, muttereiden kiristys). Voit myös halutessasi toteuttaa taitotasollesi sopivia käsityötuotteita.

KÄSITYÖ PEHMEÄT MATERIAALIT: Muoti ja sisustus

Sisältö: Kurssilla ideoidaan, suunnitellaan ja toteutetaan itse persoonallisia vaatteita, asusteita, koruja tai sisustustuotteita. Keskeistä on luova itseilmaisuus ja ongelmanratkaisu. Kurssilla sovelletaan ja vahvistetaan aiemmin opittuja menetelmiä, mutta myös kokeillaan ja keksitään uusia toteutustapoja. Kurssilla oppilas voi myös tuunata ja korjata vanhoja tekstiilejä sekä käyttää niitä materiaaleina. Mahdollisuuksien mukaan voidaan myös yhdistää kovia ja pehmeitä materiaaleja. Kurssin lopullinen sisältö suunnitellaan oppilaiden kanssa. Suunnitelmia tehdään sekä käsin että tietotekniikan avulla. Työskentely on yksilöllistä ja ryhmätyöskentelyä.

Historia ja elokuva

Sisältöä: Mitä Pultavassa tapahtui 1709? Miten Virossa muistetaan toisen maailmansodan tapahtumat? Voiko sotaelokuva olla komedia? Millainen on yhdeksi maailman parhaimmaksi sotaelokuvaksi äänestetty japanilainen piirretty? Miten Hollywoodin elokuvateollisuus on kohdellut antiikin Kreikan ja Rooman sotahistoriaa? Millaisista näkökulmista toista maailmansotaa kuvataan saksalaisissa tai venäläisissä elokuvissa? Entä kuinka Suomen sisällissotaa on tutkittu elokuvissa?

Historian valinnaisella kurssilla tutustutaan elokuvan avulla historian vähemmän tunnettuihin sotiin, sotilaisiin ja taisteluihin sekä katsotaan elokuvia, jossa toista maailmansotaa käsitellään vähemmän tunnetuista näkökulmista. Samalla tutuksi tulee elokuvahistoria.

Kurssin alussa päätetään yhdessä, mitä elokuvia katsotaan. Elokuvaa ennen aiheeseen liittyvä johdantotunti.

MIELIKUVIS

Riemastuttaako vai raivostuttaako?

MIELIKUVIS lyhytvalinnaisessa tutustutaan visuaalisen esittämisen keinoin siihen, miltä meistä tuntuu. Valinnaisen tunneilla voidaan piirtää, kuvata, maalata, kasata uudelleen ja rakentaa uutta. Välillä myös leikataan, sutataan ja tuhotaan, koska eihän taidekaan ole aina vain iloa ja auringonpaistetta.

MIELIKUVIKSessa siis hankimme ja kehitämme taiteellisia keinoja ja taitoja käsitellä tunteita rennosti ja matalalla kynnyksellä.

Arvioinnin kohteet:

- Tunteiden ja ajatusten ilmaisu kuvallisen ja kolmiulotteisen tuottamisen avulla
- Kannan ottaminen taiteen keinoin

Arviointimenetelmät:

- Itsearviointi ja vertaisarviointi
- Dialoginen työskentelyn arviointi

Arvioinnin perusteet, HYVÄKSYTTY suoritus:

- Tuntitehtävät on tehty tehtävänannon mukaisesti
- Työskentely on aktiivista

KOTITALOUDEN LEIVONTAKURSSI

Leivotaan makeita ja suolaisia leivonnaisia arkeen ja juhlaan huomioiden kalenterivuoden juhlat.

Kerrataan aiemmin opittuja perustaitoja, mm. erilaiset taikinatyyppit ja tutustutaan uusiin leivontamenetelmiin. Perinneleivonta ja eri vuodenaajat vaikuttavat kurssin sisältöön. Myös kansainvälisyys huomioidaan leivontaohjeiden sisällössä.

Arviointi: Hyväksytyyn suoritukseen edellytetään oppilaan myönteistä suhtautumista oppiaineeseen, aktiivista osallistumista opetukseen, vastuuntuntoista ja yhteistyöhaluista työskentelyä, omatoimisuutta ja tehtävien loppuun asti saattamista

